

MEDYCINA PRACY

87 616-085 : 616-099 : 622 : 658.2 : 661.993 T2-3.52

Elliott T. K.: **Tlenek węgla, trucizna kopalń**. „L'oxyde de carbone, poison des mines”. *Colliery guard*, t. 181, Nr 4676, sierp. 50, s. 195. — Artykuł opisuje kolejno: zastosowanie CO w przemyśle, jego własności chemiczne oraz działanie na człowieka, ptaki i myszy. Następnie omawia okoliczności, w których tlenek węgla występuje w kopalniach, opisuje objawy zatrucia, ich rozpoznawanie i leczenie osób zatrutych. (Wg PACT, Nr 1, 1951).

88* 546.48 : 614.7 : 616-099 : 628.3 T 2.-3.52

Gruszko J. M., Donskow W. A., Kolesnik W. S.: **Toksyeczność wody do picia, zawierającej sole kadmu**. „Toksyeczność pitwowej wody, sodierzaszczej soli kadmija”. *Gigijena i Sanit.*, mies., Nr 9, wrzes. 51, s. 22; B₃, 4 str. — Autorzy, pracownicy irkuckiego instytutu medycznego, wyrażają pogląd, że wody ściekowe uchodzące do rzek w pobliżu dużych zakładów przemysłu metalowego a zwłaszcza cynkowego i ołowiowego, zawierają szkodliwe ilości soli kadmu. Sole te wraz z wodą do picia dostają się do organizmu. Badania prowadzone na zwierzętach (królikach) wykazały, że 100 mg/litr daje wyraźne zmiany patologiczne charakteru degeneratywnego, przy 0,1 mg/litr zmiany patologiczne są jeszcze dostrzegalne, natomiast przy 0,01 mg/litr zmian patologicznych nie stwierdzono. Są to pierwsze próby badań tego rodzaju.

89 611.26 : 616.24-003.656.67 T2-3.52

Lauro S., Guglielmo L.: **Badania rentgenochemograficzne przepony u chorych na krzemicę**. „Studio roentgen chimografico della funzionalita diafragmatica neisilicotala”. *Folia Medica*. t. 35, Nr 1, 1950, s. 16; 3 str. — Badania Rentgenologiczne ustaliły, że czynność przepony i jej udział w procesie oddychania nie ulega żadnym zmianom u chorych na krzemicę. (Wg Arch. Mal. profess. t. 12, Nr 3, 1951).

90* 616-006.46 : 616-057 : 616.24 : 661.876. T2-3.52

Bidstrup L. P.: **Rak płuc u robotników mających do czynienia ze związkami chromu**. „Carcinoma of the lung in chromate workers”. *Brit. J. industr. Med.* London, t. 8, Nr 4, paźd. 51, s. 302; B₃, 3, 7 str., 5 tabl. — Autor przeprowadzał badania robotników mających do czynienia ze związkami chromu, w celu ustalenia wpływu tych związków na powstawanie raka płuc. Jednakowoż szczypty materiał badawczy, jak stwierdza autor, nie może być miernikiem, ani podstawą do wysnuwania wniosków w tym kierunku. Należy prowadzić badanie na szeroka skalę, w celu uzyskania pewniejszych danych.

91* 612.15 : 616.24-003.656.67 T2-3.52.

Parmeggiani L.: **Znaczenie czasu krążenia płucnego i ciśnienia żylnego u chorych na krzemicę**. „Impostanza della determinazione dei tempi dicircolo polmonare e della pressione venosa nei silicotici”. *Med. Lavoro*, mies., t. 42, Nr 10, paźd. 51, s. 283; B₃, str., 19, poz. bibl. — Autor stwierdza, że od czasu, gdy przez kateteryzację serca (Reichman) i tętnicy płucnej można mierzyć bezpośrednio ciśnienie małego krążenia u chorych na krzemicę, otwierają się nowe możliwości jej rozpoznawania. Przeprowadzone przez autora badania porównawcze nad krzemicą dotyczyły czasu trwania krążenia płucnego w 59 przypadkach i w 14 przypadkach wysokości ciśnienia żylnego. Wykazały one wyraźne zwolnienie krążenia płucnego u chorych na krzemicę. Ciśnienie żylnie jest przy tym ważnym wskaźnikiem wydolności pracy serca u tych chorych.

92* 546.16 : 616-084 : 628.515 T2-3.52

Nikołajewa T. A., Bielickij A. S.: **Przyczynę do profilaktyki fluorozy i próchnicy**. „K woprosu o profilaktikie fluoroza i karijesa”. *Gigijena i Sanit.* mies., Nr 12, grudz. 51, s. 7; B₃, 4 str., 2 tabl. — Prace

Moisiejewa podkreślają rolę fluoru, zawartego w wodzie do picia. Zwiększona zawartość fluoru w wodzie, prowadzi do próchnicy zębów. Wedle Żukowskiego ilość fluoru w normalnych zębach wynosi 0,01—0,5%. Przy fluorozie ilość fluoru zwiększa się i powoduje również powstawanie próchnicy zębów. Przy zakładaniu instalacji wodociągów trzeba uwzględnić zawartość fluoru w wodzie, wybierając miejsca, w których stwierdzono optymalną zawartość fluoru.

93* 628.4/5:658.2:752 T2-3.52

Prokofjew A. S.: **Pierwsze wyniki pracy rady naukowej sanitarno-technicznej Wszechzwiązkowej Państwowej Inspekcji Sanitarnej**. „Pierwyje itogi raboty nauuczno sanitarno-tiechniczieskowo sowieta Wsiesojuznoj gosudarstwiennoj sanitarnoj inspiekciji”. *Gigijena i Sanit. mies.*, Nr 12, grudz. 51, s. 46; B₃, 1, 2 str. — Narada Naukowa Państwowej Inspekcji Sanitarnej-Technicznej, która odbyła się w październiku 1950 r. dotyczyła spraw higieny bloków mieszkalnych, zakładów przemysłowych oraz żłobków dziecięcych. Cały szereg przepisów reguluje warunki sanitarno-higieniczne w zakładach przemysłowych. Istnienie takiej komórki naukowo-doradczej jest rzeczą bardzo pożyteczną.

94* 616-084:616.24-003.656.67:621.747:628.511 T2-3.52

Kacnielson B. A.: **Przyczynę do zagadnienia profilaktyki krzemicy w ciężkim przemyśle**. „K woprosam profilaktiki silikoza w maszynostroitelnoj promyszlenosti”. *Gigijena i Sanit. mies.*, Nr 12, grudz. 51, s. 30; B₃, 2 str. — Autor omawia niebezpieczeństwo krzemicy w zakładach przemysłowych stosujących metodę piaskowania. Badania przeprowadzone w laboratorium stacji epidemiczno-sanitarnej w Czelabińsku, wykazały zawartość w pyłe 83,8% dwutlenku krzemu, unaoczniając tym groźne niebezpieczeństwo krzemicy, na jakie są narażeni robotnicy przy piaskowaniu. Autor stwierdza, że mokre piaskowanie przy użyciu strumienia wody pod wysokim ciśnieniem, zmniejsza znacznie niebezpieczeństwo krzemicy. Duże znaczenie ma szybkość przepływu strumienia wody. Tą drogą można zmniejszyć ilość pyłu w powietrzu do minimum.

95* 616-084:616.24-003.656.67:622:628.511 T2-3.52

Pik C. D. i inn.: **Zagadnienie profilaktyki i patogeniza krzemicy**. „Woprosy profilaktiki i patogieniza silikoza”. *Gigijena i Sanit. mies.*, Nr 12, grudz. 51, s. 20; B₃, 7 str., 1 rys., 1 wyk. — W Związku Radzieckim stosuje się na szeroka skalę rozmywanie gruntu lub skał silnym strumieniem wody jako środek zapobiegawczy przeciw krzemicy. Ostatnio stosuje się metodę S.B.J. (Sanikow — Bycharski i Judym) — jest to połączenie metody suchego odpylania z rozmywaniem pokładów węgla. Badania radzieckie wykazały, że stosowane sposoby wprowadzania pyłu aluminium nie są celowe, gdyż stwarzają skłonność do powstawania gruźlicy płuc. Poza tym autor podkreśla konieczność uwzględnienia w krzemicy płuc teorii Pawłowa.

96 613.643.3; 621.52:626.02 T2-3.52

Gaudinot M.: **Praca w sprężonym powietrzu**. „Travaux dans l'air comprime”. *Cahiers Com. prevent.* Nr 4, wrzes. 50, s. 179. — Autor artykułu stara się ustalić wzór bardziej uproszczony od wzoru opartego na prawie Haldanę'a dotyczący oznaczania czasu dekompresji w czasie trwania pracy. Podaje wzór następujący: w przypadku zmniejszenia ciśnienia w jednej fazie przy określonym ciśnieniu w granicach dopuszczalnych przez obowiązujące przepisy, stosunek między trwaniem dekompresji a trwaniem pracy jest stały (Wg PACT, Nr 1. 1951).

97* 616.24-003.656.67:628.511:622.26 T2-3.52

Sniezko J. S., Olejnik N. K., Kursakow N. K.: **Profilaktyka krzemicy przy pędzeniu chodników**. „O profilaktikie silikoza pri prochodczeskich rabotach”. *Gi-*

gijena i Sanit. mies., Nr 12, grudz. 51, s. 48; B₅, 1 str., 1 tabl. — Podane są cyfry, określające ilości pyłu węglowego w powietrzu w zależności od sposobu wydobywania węgla. Przy tak zwanej suchej metodzie wydobywania węgla ilość cząstek pyłu wynosi 440 miligr. w 1 m³ powietrza. Przy zraszaniu pokładów węgla wodą obniża się ilość cząstek pyłu do 22,7 cząstek w 1 m³ powietrza. Robotnicy są dokładnie badani przed przyjęciem do pracy i prześwietlani Rentgenem, zaś co 1/2 roku odbywają się okresowe badania kontrolne. Stosowanie masek ochronnych okazało się bezcelowe

WENTYLACJA

98* 628.8:658.27:697.2 T2-3.52

Wytyczne do projektowania i instalowania przewodów klimatyzacyjnych. „Pointers on air conditioning dust design and installation“. Heat a Ventil. mies., Nr 10, paźdz. 51, s. 88; A₄, 9 str., 1 fot., 25 rys., 7 tabl. — Artykuł omawia budowę przewodów powietrznych, które stanowią ważny element instalacji klimatyzacyjnej. W artykule podane są zasadnicze wymagania konstrukcyjne, stawiane należyście zaprojektowanym przewodom rozprowadzającym sklimatyzowane powietrze, przy czym omówione są wszystkie zasadnicze elementy składowe przewodów. Artykuł zawiera liczne rysunki ilustrujące omawiane w tekście szczegóły konstrukcyjne. Opisany jest sposób wykonania kanałów powietrznych, koniecznych do utrzymania należytych warunków pracy w pomieszczeniu.

99* 628.83:677.024 T2-3.52

Sieliwiorstow A. N.: **O wentylacji pomieszczeń tkackich.** „O wentylacji tkackich pomieszczeń“. Tiekstil., promyszl., mies., Nr 2, luty 51, s. 43; A₁, 3,5 str., 8 rys., 1 tabl. — Autor dokładnie zapoznaje ze zjawiskiem powstających przy krosnach prądów powietrza, kierunkiem ich ruchu, szybkością oraz objętością przepływającego powietrza i jego parametrami. Następnie omawia zalety, wady oraz koszty budowy różnych rodzajów wentylacji. Z punktu widzenia higieny pracy najbardziej efektywna jest wentylacja, oparta na bezpośrednim doprowadzaniu świeżego powietrza do stanowisk roboczych oraz urządzenia wentylacyjne posiadające otwory w formie szczelin dla doprowadzania powietrza. System pierwszy góruje nad drugim tak pod względem temperatury, jak i stopnia czystości powietrza; koszt jego budowy jest jednak o 10% wyższy.

100* 614.7 : 628.511 : 658.2 T 2-3.52

Torskiej P. N.: **O wagowej i rachunkowej metodzie badania zapylenia powietrza.** „O szcotoom i wiesowom metodach opriedieljenja zapylonnosti wozducha“. Gigijena i sanit. mies., Nr 8, sierp. 51, s. 33; B₅, 1,1 str. — Według autora ustalenie przeciętnej stopnia zapylenia powietrza w czasie jednej zmiany przy określonej operacji wytwórczej wymaga jednoczesnego stosowania obu metod.

101* 544.8 : 614.7 : 661 T 2-3.52

Poleżajew N. G. i inn.: **Mikrometody oznaczania zawartości substancji szkodliwych w powietrzu atmosferycznym.** „Mikrometody opriedieljenja wriednych wieszczestw w atmosfiernom wozduchie“. Gigijena i Sanit., mies., Nr 8, sierp. 51, s. 15; B₅, 5,7 str., 4 rys. — W artykule omówione są metody oznaczania zawartości w powietrzu atmosferycznym chloru, siarkowodoru, gazu siarkowego, ołowiu i rtęci.

102 614.838.4 : 614.894 : 628.83 : 679.5 T 2-3.52

Munger. G G.: **Osady winylowe.** „Les recouvrements vinyliques“. Nation Safety News. sierp. 50, s. 20. — Artykuł omawia środki, które należy stosować przy używaniu tych produktów, a mianowicie: 1) ciągłą wentylację pozwalającą na utrzymanie w powietrzu koncentracji rozpuszczalnika stale poniżej 1%. 2) Wentylowanie wszystkich części zbiornika. 3) Zakaz palenia papierosów, zapalania zapalek lub zbliżania się z płomieniem na odległość 15 m. 4) Używanie materiałów trudnopalnych, nie zajmujących się płomieniem od iskier. 5) Używanie przez personel, pracujący w zamkniętej przestrzeni, aparatów do oddychania ze sprężonym powietrzem. (Wg Pact, Nr 1, 1951).

103* 553.601 : 551.51 : 628.83 T 2-3.52

Kalinuszkina M. P.: **Pomiary prądów powietrznych o małej szybkości.** „Izmierjenje małych skorostiej wozdusznych potokow“. Gigijena i Sanit., mies., Nr 9, wrześ. 51, s. 26; B₅, 1,5 str. — Autor wskazuje na wady pomiarów szybkości prądów powietrznych dokonywanych przy pomocy dotychczas stosowanych przyrządów jak katatermometry i elektroanemometry. Następnie opisuje kolejno 2 nowe typy anemometrów, które posiadają znaczną czułość i trwałość. Pierwszy z nich to anemometr, w którym skrzydełka obracają się na strunie, zamiast — jak dotychczas — na osi. Zwiększa to znacznie czułość do 0,05—0,1 m/sek., a anemometr ten może być używany do szybkości 5 m/sek. Drugi typ anemometru składa się ze spiralnie zwiniętego kaptura, wewnątrz którego znajduje się struna z przymocowaną blaszką. Oba anemometry wykonała fabryka „Gidromet-pribor“.

104* 621.63 : 621.74 : 628.511 T 2-3.52

Avery R. H.: **Recyrkulacja oczyszczonego powietrza odciganego z maszyn odlewniczych.** „Recirculation of cleaned air from cast iron machining“. Heat a Ventil. mies., Nr 10, paźdz. 51, s. 69; A₄, 4 str., 6 fot. — Znaczne ilości pyłu grafitowego w odlewniach zmuszają do instalowania odpowiednich wyciągów przy maszynach odlewniczych. Ponowne wdychywanie usuwanego powietrza zmniejsza koszty ogrzewania i eksploatacji w odlewniach żeliwa. Artykuł omawia nowoczesne filtry powietrza stosowane w przemyśle odlewniczym. Filtry te są 2-stopniowe: pierwszy usuwa materiał gruby, drugi frakcje pyłu grafitowego, do tego celu okazał się najlepszy filtr z kapielą olejową. Dzięki stosowaniu tego układu oczyszczającego osiągnięto znaczne podniesienie higieny pracy w odlewniach.

105* 628.83/4 : 677 T 2-3.51

Baker C. T.: **Klimatyzacja powietrza w różnych fabrykach włókienniczych Hightower.** „Hightower textile building. Conditions Air for all Fabrics“. Power, New York, mies., t. 95, Nr 2, luty 51, s. 88; A₄, 4 str., 4 fot., 2 rys., 1 tabl. — Opisana instalacja składa się z szeregu zespołów klimatyzacyjnych. Ze względu na różnorodny charakter klimatu w poszczególnych pomieszczeniach okazało się to znacznie oszczędniejsze niż założenie instalacji ogólnej. Autor omawia urządzenie chłodnicze pracujące przy pomocy Freonu 11, sposób odwadniania tego gazu, podaje schemat doprowadzenia i klimatyzowania powietrza oraz obiegu kontroli wody. Powietrze odpowiednio sprężowane dostarczane jest do poszczególnych pomieszczeń. Załączona tabelka daje przekrój warunków klimatycznych, panujących w pomieszczeniach doświadczalnych, odpowiadających różnym fabrykom włókienniczym.

ROBOTY ZIEMNE I BUDOWNICTWO

106* 614.8 : 616-001.11 : 624.157 : 626.02 T 2-3.52

Rozanow Ł. S.: **Ocena porównawcza sposobów prowadzenia robót kesonowych (próba charakterystyki z punktu widzenia higieny).** „Sprawnitelnaja ocenka sposobow wiedenija kiessonnych rabot (opyt gigijeni-czeskoj, charakteristiki)“. Gigijena i Sanit. mies., Nr 9, wrześ. 51, s. 31; B₅, 5,3 str. — Autor opisuje roboty kesonowe, wskazując na zagrożenia ze strony podwyższonego ciśnienia oraz środki do uniknięcia jego skutków. Opis ten rozpoczyna przypomnieniem historycznego rozwoju robót kesonowych w Rosji od r. 1843 i zaznajomieniem czytelników z ówczesnymi i późniejszymi konstrukcjami kesonów. Następnie podaje nowoczesne metody robót kesonowych, np. beczniennicze, oraz kilka specyficznych metod stosowanych w ZSRR. Wiele miejsca autor poświęca opisowi różnych metod konstrukcji komory kesonowej. Na końcu podane są środki zapobiegające zachorowaniu. Praca, przeznaczona dla lekarzy, ma znaczenie ogólnooorientacyjne.

107* 547.21 : 614.833.4 : 622.26 : 628.512 T 2-3.52

Usuwanie metanu podczas budowy chodników podziemnych. Il drenaggio del gas metano durante la con-

struzione di galleria". *Securitas*, Nr 4, lip.-sierp. 51, s. 110; A4, 2 str., 4 rys. — W czasie budowy chodników podziemnych dla urządzeń hydroelektrycznych, kolei, wodociągów itp., często napotyka się na pokłady metanu. Artykuł omawia sposób usuwania tego gazu w celu zapewnienia całkowitego bezpieczeństwa przy tego rodzaju robotach. Sposób ten polega na wierceniu sond na głębokości galerii podziemnych. Przez sondy wykonane z rur, gaz wydostaje się w sposób naturalny lub też przy pomocy wentylatora wyciągowego. W artykule omówiono pokrótce rozmieszczenie i budowę sond, podkreślając ich znaczenie nie tylko z punktu widzenia bezpieczeństwa pracy w chodnikach podziemnych, ale i ich aeracji.

108 614.8 : 624.13 : 627.8 T 2-3.52

Arcybyszew M. N.: **Roboty ziemne przy budowie elektrowni wodnych.** „Ziemiłanyje raboty pri stroitelstwie gidroelektrostantsij“. Goseniergoizdat, 1950, Moskwa, D, 68 str., 29 rys. — Książka przeznaczona dla majstrów i robotników wykwalifikowanych, pracujących przy robotach ziemnych na budowie elektrowni wodnej, omawia kolejno rodzaje robót ziemnych (roboty wykopowe i nasypowe, odwadnianie terenu, rodzaje gruntów), stopień zmechanizowania robót (roboty ręczne, półzmechanizowane, zmechanizowane), roboty taczarskie, grabarskie, z ładowaniem do wagonów i z odrzutem, przewóz zmechanizowany, roboty wyrównawcze, wykopy w ziemi, budowa tam i grobli, kontrolę robót, zasypywanie niepotrzebnych wykopów. Sprawy bhp zostały omówione w końcu rozdziału ostatniego: podane są wskazania szczegółowe, dotyczące bezpiecznej pracy przy robotach ziemnych.

109 614.8 : 627.8 : 666.97 T 2-3.52

Wygodskij S. J.: **O czym powinien wiedzieć betoniarz na budowie elektrowni wodnych.** „Czto nužno znat bietonszcziku na stroitelstwie elektrostantsij“. Goseniergoizdat, Moskwa 1950, D, 66 str., 27 rys. — Książka przeznaczona dla majstrów i dla betoniarzy kwalifikowanych omawia własności betonu hydrotechnicznego i jego składniki, wytwarzanie mieszaniny betonowej, obsługę betoniarki, urządzenia do transportu betonu, proces betonowania, warunki betonowania w ziemi i w lecie. Wyliczone zagadnienia są rozpatrywane z punktu widzenia pracy przy budowie elektrowni wodnych. Wykład przystępny dotyczy głównie strony technologicznej. Sprawy bezpieczeństwa i higieny pracy zostały omówione w rozdziale ostatnim: jest w nim mowa o obowiązkach betoniarza w czasie pracy.

SZKODLIWOŚCI CHEMICZNE

110* 614.8 : 679.5 T 2-3.52

Moro C.: **Materiały plastyczne.** „Materie plastiche“. *Securitas*, dwumies., Nr 4 lip.-sierp. 51, s. 97, A4, 6,7 str., 10 rys., 1 tabl., 4 poz. bibl. — Autor omawia ogólne własności materiałów plastycznych, podkreślając zalety tych materiałów w stosunku do innych. Opisana jest produkcja mas plastycznych. Odpowiednie rysunki ilustrują różne sposoby otrzymywania przedmiotów z mas plastycznych. Artykuł w ostatniej części omawia dokładniej specyficzne niebezpieczeństwa występujące w przemyśle materiałów plastycznych oraz podaje sposoby i środki zabezpieczenia robotników i otoczenia.

111* 628.512 : 656.01 : 661.993 T2-3.52

Kontrola tlenu węgla w powietrzu garażów autobusowych. „CO control in bus garages“. *Heat a Ventilāt. mies.*, Nr 10, październik 51, s. 99; A4, 2 str., 3 fot. — Artykuł omawia sposoby ochrony robotników przed szkodliwym działaniem CO w garażach przy zastosowaniu automatycznej instalacji wentylacyjnej. Odpowiednio do zawartości CO w powietrzu doprowadza się od 10—15% świeżego powietrza z zewnątrz. Niezależnie od tego odpowiedni mechanizm zegarowy przełącza raz na godzinę na przeciąg 10 min. obieg recykulacyjny na całkowity dopływ świeżego powietrza. Urządzenie to zwiększa bezpieczeństwo pracy w garażach i znacznie obniża koszty wentylacji.

112 613.633 : 616.5-057 : 634 T 2-3.52

Trujące gatunki drzew. „Giftige Houtsoorten“ — *Doe het Veilig* Nr 4, 1950, s. 73. — Artykuł sta-

nowi przegląd różnych gatunków drzew egzotycznych lub półegzotycznych, zetknięcie z którymi — zwłaszcza pod postacią pyłu, działa szkodliwie na skórę. (Wg *Pact*, Nr 1, 1951).

113* 616-099 : 628.512:658.2 : 661.849 T 2-3.52

Stocker F.: **Zapobieganie zatruciom rtęcią.** „An appliance for the prevention of mercury poisoning“. *Brit. J. industr. Med.* London, t. 8, Nr 4, październik 51, s. 271; B3, 3,5 str., 3 fot., 3 rys., 1 poz. bibl. — Zagadnienie zatrucia rtęcią stało się aktualne z końcem 19-go wieku w związku z rozwojem przemysłu metalurgicznego oraz przemysłu lustrzanego. Wprowadzenie do lecznictwa promieni x stwarza również możliwość zatrucia rtęcią. Zapobieganie polega na dobrej wentylacji oraz na zakazie palenia papierosów w czasie pracy. W ostatnich czasach firma Siemens i Halske w Wiedniu wyprodukowała aparatę, której zadaniem jest wyłapywanie par rtęci z powietrza i gromadzenie rtęci w zbiorniku. Nagromadzona rtęć może być użytkowana do dalszych prac.

MASZyny I URZĄDZENIA

114 621.396.7 : 628.517 : 699.844 T 2-3.52

Panceram A., Venzke G.: **Drzwi nie przepuszczające dźwięków — konstrukcja i wymiary.** „Schalldichte Türen Konstruktion u. Messergebnisse“. *Z. Ver. deutsch. Ing.* Nr 28, październik 50, s. 789. — Na podstawie prób dokonanych przez Radio w zachodnich Niemczech, mających na celu zapewnienie izolacji ścian i drzwi od dźwięków w studiach, autor ustala różne dane charakterystyczne pozwalające na skonstruowanie drzwi nie przepuszczających dźwięków. (Wg *Pact*, Nr 1, 1951).

115 614.8-057 : 614.825 T 2-3.52

Reist W.: **Zapobieganie wypadkom powodowanym przez elektryczność w Szwajcarii.** „La prevention des accidents d'origine électrique au Suisse“. *Ch. Sécurité industr.* Nr 2, marz., kw., 50, s. 45. — Po omówieniu urzędowych przepisów oraz wskazówek o charakterze nieoficjalnym dotyczących sposobów zapobiegania wypadkom powodowanym przez elektryczność, autor stwierdza, że liczba wypadków jest jeszcze wielka. Z kolei autor zwraca uwagę na konieczność sygnalizowania wysokiego napięcia oraz stosowania środków ostrożności, które należy przedsięwziąć w czasie prac przy liniach już istniejących, przy ścinaniu drzew w pobliżu linii napowietrznych, przy uziemieniach, przy kablach podwodnych w jeziorach i rzekach, jak również omawia wypadki spowodowane prądem w nawigacji powietrznej możliwe do uniknięcia. Artykuł kończy się opisem typowych wypadków. (Wg *Pact*, Nr 1, 1951).

116 614.8 : 614.8-027.2 : 621.793 T 2-3.52

Metalizacja. „Metalizing“. *National Safety News*, Nr 4, kw. 50, s. 28; 3 str. — W artykule wymieniono rozmaite przyczyny wypadków, zachodzących bądź to w czasie przygotowania przedmiotów do metalizacji, bądź w czasie samego procesu metalizacji oraz podano wskazówki co do niezbędnych środków ostrożności. (Wg *Pact*, Nr 1, 1951).

117 614.838.41 : 614.845.1 : 621.595 T 2-3.52

Gaszenie płomienia acetylenowego. „Blussen van acetylen vlammen“. *De Veiligheid* Nr 8/9 sierp. wrzes., 50, s. 121. — Opis przeprowadzonej próby gaszenia płomienia acetylenowego. Doświadczenie to zostało przeprowadzone na zlecenie Muzeum Bezpieczeństwa Pracy w Amsterdamie w dniu 5 lipca. W wyniku stwierdzono, że do gaszenia silnego płomienia acetylenowego nadaje się prawie wyłącznie kwas węglowy CO₂ w postaci śniegu i węglan sodu w proszku. Artykuł zwraca uwagę na niebezpieczeństwo jakie powstaje, jeśli z butli wydostaje się palący się gaz w ciągu jednej lub dwóch minut. Należy wtedy postępować zgodnie z instrukcjami podanymi w Nr 5 P. A. C. T. 1950, s. 405. (Wg *Pact*, Nr 1, 1951).

118* 614.8 : 658.28 T 2-3.52

Młodzik J.: **Transport międzyoperacyjny.** *Mechanik, mies.*, Nr 9, wrzes., 51, s. 393; A4, 5,5 str., 18 rys. — Transport międzyoperacyjny ma za zadanie przewozić

nie przedmiotów obrabianych z jednego miejsca obróbki do następnego. Jest to ważny dział w transporcie wewnętrznym zakładu wytwórczego. Zmechanizowanie tego działu zaoszczędza zarówno siłę roboczą jak i zmniejsza znacznie liczbę wypadków przy pracy. Jako środki do transportu międzyoperacyjnego używane są wózki różnych typów i wielkości, przenośniki — ślizgi i przenośniki wałkowe. W artykule opisane są różne typy i ważniejsze części składowe tych urządzeń transportowych.

119* 614.83 : 622.92 T 2-3.52

Zapobieganie wybuchom w paleniskach kotłowych przez spełnienie 5 warunków wymienionych w artykule. „These five steps help prevent furnace explosion“. Power, mies., t. 95, Nr 10, paźdź. 51, s. 110; A4, 2 str., 3 rys. — Możliwości wybuchów w paleniskach kotłowych opalanych gazem lub ropą powstają w dwóch momentach obsługi kotłów: w czasie zapalania oraz przy grzaniu zmniejszonym, poniżej 30% pełnego obciążenia. Artykuł podaje w formie instrukcji w jaki sposób unikać powstawania mieszanki wybuchowej.

120* 614.8 : 629.11 : 658.28 T 2-3.52

Dorlet E.: **Podnośniki widłowe i „plytowanie“.** Les élévateurs a fourches et la „palettivation“. Organ. scientifique. Bruxelles mies., Nr 10, paźdź. 51, s. 223 A4, 10,3 str., 3 fot., 5 rys. — Autor omawia trzy typy wózków widłowych, ich zastosowanie w transporcie i warunki eksploatacji. Wózki te są bardzo przydatne przy tzw. „plytowaniu“ ciężarów. Polega to na umieszczeniu ciężarów na specjalnych „plytach“, przy czym widły wózka wsuwa się do wnętrza „plyty“ i wózek podnosi lub opuszcza „plytę“ razem z ładunkiem. Stwierdzone przez rzeczoznawców zalety „plytowania“ polegają na znacznej oszczędności czasu i kosztów. Jednocześnie „plytowanie“ usuwa czynności ręczne, a tym samym zmniejsza liczbę wypadków i zwiększa bezpieczeństwo pracy.

121* 331.875 : 614.8 : 622.35 T 2-3.52

Gałanin K. P.: **Mechanizacja prac przy wydobywaniu kamienia w blokach.** „Mechanizacja podziemnej добычи sztuczno kamnia“. Mechaniz. Stroit. mies., Nr 8, sierp. 51, s. 11; A4, 3 str., 6 rys. — Autor ulepszył proces technologiczny wydobywania z głębokich warstw kopłań kamienia naturalnego. Skonstruowana przez niego uniwersalna piła tarczowa odcina zdadne do użytku plyty. Podany jest dokładny opis i szczegóły obróbki. Opisany rodzaj piły zmniejsza 13-krotnie ilość odpadków i zwiększa wydajność produkcji, czyniąc jednocześnie lżejszym wysiłek ludzki. Artykuł b. ciekawy i aktualny ilustrowany licznymi rysunkami.

122 614.8 : 621.931-78 T 2-3.52

Nowy rodzaj pił zmniejszający koszty produkcji i ochraniający palce. „Une nouvelle lame de scie diminuant les frais et protegeant les doigts“. Person. Manag. a. Welfare, sierp. 50, s. 85. — Opis nowego rodzaju piły, wprowadzonego na rynek przez firmę Wilhelm Grupp. Nowa piła, która ma o wiele mniej zębów niż dotychczas używana, została wypróbowana przez odpowiednie instytucje i wykazała wiele zalet, zarówno ze względu na zmniejszenie wysiłku fizycznego pracownika, jak również ze względu na bezpieczeństwo pracy. (Wg Pact, Nr 1, 1951).

123 614.838.4 : 621.785 : 662.92 T 2-3.52

Smith J. B.: **Sposoby zabezpieczenia przed wypadkami spowodowanymi wybuchami w piecach specjalnych.** „Safety procedures for protection against flammable atmosphere of special atmosphere furnaces“.

Indust. Heat., Nr 4, kw. 50, s. 592 i 743; 10 str., 6 r., 1 tabl.; Nr 5, maj 50, s. 818; 7 str., 2 rys. — Artykuł omawia niebezpieczeństwo wybuchu gazów łatwopalnych w piecach przy obróbce termicznej; tworzenie się mieszanek wybuchowych; przedmuchiwanie za pomocą gazu obojętnego; środki ostrożności, które należy przesiębrać celem uniknięcia tworzenia się mieszanek wybuchowych podczas ruchu pieca; konstrukcję pieca i organizację pracy w przypadku, gdy nie można uniknąć powstawania mieszanek wybuchowych; piec o podwójnych ścianach, gdzie przepływ gazu o specjalnej atmosferze jest całkowicie oddzielony od przestrzeni, przez którą przepływają gazy do palników; zabezpieczenie przed przerwaniem zasilania pieca gazem neutralnym; sposoby zabezpieczenia generatorów do wytwarzania gazu ochronnego. (Wg Pact, Nr 1, 1951).

124 539.16 : 614.893-086.54 : 621-79 T 2-3.52

Holden F. R.: **Promieniowanie i promieniotwórczość.** „Radiation and Radioactivity“. California Safety News Nr 3, wrześ., 50, s. 4. — Opis najważniejszych aparatów do wykrywania promieni x i gamma oraz zapobieganie ich szkodliwemu działaniu. (Wg Pact, Nr 1, 1951).

OŚWIETLENIE I BARWY

125* 535.62 : 614.8 : 621.7/8 : 658.2 T 2-3.52

Helmann N.: **Znaczenie barw w zakładach pracy.** „Farben im Betrieb“. Versuche und Erfahrungen aus der Praxis. Werkstatt u. Betrieb, Monachium, mies., Nr 9, wrześ. 51, s. 434; A4, 3 str., 5 fot. — Autor podaje wyniki prób przeprowadzonych w zakładzie pracy przemysłu metalowego. W artykule podkreślona jest celowość używania różnych barw przy malowaniu maszyn i elementów będących w ruchu, w celu stworzenia kontrastów z materiałem obrabianym. Wpływa to dodatnio na pewność i bezpieczne ruchy obsługującego, zaś w ten sposób uzyskana estetyka całości odbija się na staranniejszym utrzymywaniu czystości i porządku stanowiska pracy. Podane są uwagi dotyczące doboru barw w odniesieniu do podłogi, ścian i sifitu.

126 535.37 : 614.8 : 721.327.43 : 792.04 T 2-3.52

Sprefaco A.: **Stosowanie lamp luminescencyjnych z punktu widzenia bezpieczeństwa.** „Installation d'éclairage tubes fluorescents du point de vue de la Sécurité. Securitas, Nr 3, 1950, s. 65. — Po przedstawieniu teorii dotyczącej rurek świetlnych z katodami zimnymi oraz rur z katodami podgrzanyymi na średnie i niskie napięcie, autor podaje projekt dla instalacji oświetleniowych z użyciem lamp z katodami zimnymi w teatrach, kinach i innych publicznych miejscach widowiskowych. Podaje następnie opis różnych urządzeń z tego zakresu, które ukazały się na rynku. (Wg Pact, Nr 1, 1951).

127* 621.327.43 : 628.976 : 677 T 2-3.52

Dmitrijewskaja N. P.: **Racjonalne oświetlenie za pomocą lamp fluoryzujących.** „Racjonalnyje swietilniki luminescentnowo oswiezczenja“. Tiekstil. promysl, mies., Nr 2, luty 51, s. 46; A4, 1 str., 2 rys. — Artykuł opisuje lampę fluoryzującą skonstruowaną przez Instytut Ochrony Pracy w Iwanowsku dla przemysłu włókienniczego. Równocześnie podaje charakterystykę lamp, dających światło białe i o odcieniu dziennym. Podane są zalecenia odnośnie oświetlenia poszczególnych maszyn w różnych działach produkcyjnych. Omawiane lampy powinny znaleźć szerokie zastosowanie w przemyśle włókienniczym zarówno ze względu na oszczędność energii elektrycznej, jak i znaczne powiększenie wydajności produkcji.

Gwiazdka przy numerze kolejnym oznacza, że dany dokument znajduje się w bibliotece CIOP.

Niniejszy przegląd Bibliograficzny zawiera jedynie część analiz dokumentacyjnych publikacji z zakresu ochrony pracy. Pełna dokumentacja ukazuje się w postaci kart dokumentacyjnych wydawanych przez Główny Instytut Dokumentacji Naukowo-Technicznej (Warszawa, Ligocka 8). — GIDNT przyjmuje prenumeratę kart dokumentacji naukowo-technicznej, jak i oddzielne jej działy, poszczególne zagadnienia i tematy techniczne. Cena karty dokumentacyjnej wynosi w prenumeracie 10 groszy. GINT wykonuje (za zwrotem kosztów) fotokopie i mikrofilmy publikacji objętych zarówno przeglądem bibliograficznym jak i kartami dokumentacyjnymi.